

Nr 348.

Av herr **Lovén**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 352, med förslag till lag med vissa ändrade bestämmelser mot oskäligen hyresstegring m. m.

I proposition nr 352 om lag mot oskäligen hyresstegring ansluter sig Kungl. Maj:t i § 12 till vad socialstyrelsen yttrat och föreslagit, nämligen att orden »— — — än ock med förutvarande hyresgäst träffat avtal om fortsatt hyresupplåtelse mot höjd hyra, ävenledes med angivande av den förutvarande och den höjda hyrans belopp» bör ur lagen utgå. Som skäl härför anför socialstyrelsen, att ifrågakommande anmälningsskyldighet torde i första hand få anses åsyfta att förskaffa det nödiga uppgiftsmaterialet för anordnande av den bostadsförmedling, varom i § 13 föreskrives. Såväl i den nu framlagda kungl. propositionen som även i 1917 års proposition uttalas, att bostadsförmedlingsinstitutionen skulle fortsätta, även efter hyresstegringslagen upphört att gälla. Följaktligen bör berörda uppgiftsmaterial stå till förfogande även framdeles. Vidare säger socialstyrelsen: »lärer syftet vara att hålla hyresnämnden underkunnig om sådana formellt frivilliga överenskommelser om oskäligen höjd hyra, där man kan misstänka, att hyresgästen av en eller annan anledning icke vill göra anmälan till hyresnämnden, men där nämndens ingripande utan sådan anmälan vore påkallad».

Det antal lägenheter, hyresnämnden härigenom fått anledning att nedsätta hyresbeloppen för, torde vara ytterst ringa; i Malmö exempelvis inskränker det sig från lagens tillkomst 1917 till ett par fall.

Däremot ha dessa anmärkningar sitt intresse och betydelse ur andra synpunkter. Socialstyrelsen har tagit särskilt ad notam hyresnämndens i Uppsala yttrande rörande denna sak. Det torde därför ha sitt intresse att se huru denna anmälningsplikt verkat på annat håll. I Malmö, där, enligt hyresnämndens förordnande, bostadsförmedlingen emottager ifråga-

varande anmälningar, anmäldes år 1918 8,063 fall, där avtal träffats om fortsatt förhyrning mot förhöjd hyra. År 1919 hade antalet ökat till 9,713 och 1920 till 11,469. Antalet hyreslediga lägenheter utgjorde under resp. år 3,426, 1,502 och 940. Genom att ha tillgång till icke blott de lägenheter, som skiftat hyresgäster utan även de, varå hyresförändring skett, vinnes en betydligt klarare överblick av bostadsmarknadens läge i olika avseenden och av dess utvecklingstendenser.

Icke minst är det nödvändigt att vid lagens definitiva upphörande denna anmälningsplikt finnes, så att samhället har möjligheter följa förhållandena. Staten, ej heller kommunerna, få ställa sig oberörda huru dessa förhållanden kunna framdeles komma att utveckla sig, och därför bör man ej frånhända sig den kontroll, som redan finnes. Om dessa kontrollbestämmelser ej efterlevas, är detta en anmärkning, som drabbar myndigheterna själva, och vad Uppsala beträffar synes det som hyresnämnden där tager saken något väl lättvindigt.

I nu gällande hyresstegringslag av den 30 juni 1920 stadgas att beträffande annan omöblerad lägenhet än sådan, som helt eller delvis uthyrts till bostad, skall vad i 6 och 8 §§ stadgas ej gälla längre än till den 1 oktober 1921. Någon ändring gjordes däremot icke i 12 §, vilket innebär att anmälningskyldigheten i fråga om avtals träffande och upphörande jämväl i fråga om lägenheter, vilka användas till annat ändamål än bostad, kvarstår i nu gällande lag. Enligt den formulering paragrafen nu fått genom socialstyrelsens formulering, skulle anmälningsplikten komma att beröra endast lägenhet, vilken helt eller delvis användes till bostad.

Detta innebär att inte blott hyresprisbildningen å s. k. affärslokaler bliver fri i oktober, utan även den offentliga kontroll som ligger i anmälningsplikten skulle bortfalla. Redan nu synes man på sina håll gå rätt hänsynslöst fram gentemot butiks- och affärsinnehavare i fråga om hyror; skall nu jämväl anmälningsplikten upphöra, kommer detta förfaringssätt att få än mera luft under vingarna.

Statsrådet anför i propositionen att »tanken på mera bestående föreskrifter om bostadsförmedling i en eller annan form framdeles torde påkalla uppmärksamhet».

Då det för en affärsinnehavare, vilken vill förhyra eller ombyta lokal, är samma fördel som för en bostadssökande att det finns en institution dit hyreslediga lokaler skola anmälas och dit han kan vända sig, synes det riktigare att bibehålla nu gällande bestämmelser även i denna punkt. Även från samhällets sida är det av vikt och betydelse att kunna följa denna sida av bostadsfrågan.

Med stöd av ovanstående får jag därför hemställa,

att riksdagen måtte besluta att 12 § bör bibehållas oförändrad, men med ett förtydligande i första stycket av följande lydelse: »*Envar, som inom hyresnämnds verksamhetsområde för egen eller annans räkning uthyr omöblerad lägenhet för bostads-, affärs- eller annat ändamål, är pliktig*» etc.

Anhålles vördsamt att utskottet ville formulera lagtexten i enlighet med ovanstående.

Stockholm den 2 maj 1921.

Carl Lovén.
